

LEKCJA DLA KLAS 1–3**Temat:** „Dziecięce prawa to ważna sprawa”**Czas:** 45 min**Cele ogólne:**

- Rozwijanie świadomości praw dziecka.
- Uświadomienie, że prawa łączą się z obowiązkami.
- Kształtowanie empatii i otwartości wobec innych, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- potrafi wymienić wybrane prawa dziecka i rozumie ich znaczenie,
- potrafi współpracować w grupie i przedstawić swoje pomysły,
- rozumie, że wszystkie dzieci – niezależnie od sytuacji – mają takie same prawa,
- potrafi rozróżnić prawo od obowiązku.

Realizowane obszary podstawy programowej:

ES.I.3, ES.I.5, POL.I.1, POL.I.3, ET.I.2

- ES.I.3 – Uczeń zna podstawowe zasady współżycia społecznego i respektuje je.
- ES.I.5 – Uczeń zna podstawowe prawa dziecka i wie, do kogo zwrócić się o pomoc w trudnej sytuacji.
- POL.I.1 – Uczeń uważnie słucha wypowiedzi innych oraz nauczyciela.
- POL.I.3 – Uczeń wypowiada się na temat usłyszanych treści, wyraża swoje opinie.
- ET.I.2 – Uczeń okazuje empatię i szanuje prawa innych osób.

Przebieg lekcji:

Etap	Czas	Co się dzieje	Materiały
1. Ćwiczenie – rozpoczęcie lekcji	5 min	Dzieci wstają i ustawiają się w jednej linii lub w ławkach w miarę możliwości. Nauczyciel mówi, że będzie zadawał pytania uczniom i chciałby, aby dokończyli zdanie „Masz prawo do... (np. zabawy, odpoczynku, nauki, przyjaźni)”. Wysłuchujemy dzieci jak one widzą swoje prawa. „Jakie prawa były najważniejsze?”	brak
2. Informacje o prawach dzieci	5 min	Poinformowanie dzieci czym są prawa dziecka, ćwiczenia z chmurkami. Pokazujemy dzieciom różne prawa i pytamy z czym się kojarzą, tłumaczymy poszczególne prawa dziecka.	(załącznik 1 do scenariusza zajęć) karty różnorodności do pobrania na stronie internetowej www.fundacjaavalon.pl
3. Oglądanie spotu	3 min	Projekcja filmu „Na scenie życia każde dziecko ma prawo być sobą”. Nauczyciel zapowiada: „Zobaczmy, jak dzieci mówią o swoich prawach – na prawdziwej scenie.”	Komputer/ekran/rzutnik/telewizor
4. Rozmowa po filmie – metoda „Mikrofon”	7 min	Uczniowie przekazują sobie symboliczny mikrofon i kończą zdanie: „Dla mnie to znaczy, że...” lub „Najważniejsze prawo z filmu to...”. Każdy ma głos.	mikrofon (lub pluszowy rekwizyt)
5. Wprowadzenie przez zagadkę	5 min	Nauczyciel pokazuje skrzynkę z napisem „ Skarby dzieci ”. W środku są symbole (np. książka – prawo do nauki, maska teatralna – prawo do bycia sobą, stetoskop – prawo do zdrowia, lalka – prawo do miłości). Dzieci kolejno losują przedmiot i zgadują, jakie prawo symbolizuje.	pudełko, rekwizyty

6. Praca w grupach – „Teatr praw dziecka”	10 min	Karty różnorodności – pokazujemy różne karty, pakiet obrazków/scenek i opowiadamy o różnych prawach dziecka.	karty z prawami
7. Podsumowanie – „Drzewko praw i obowiązków”	10 min	Nauczyciel rysuje na tablicy drzewo. Uczniowie na liściach (zielonych – prawa, żółtych – obowiązki) przyklejają swoje propozycje: „Mam prawo do...”, „Mój obowiązek to...”.	kartki-liście, magnesy, ewentualnie karteczki samoprzylepne
8. Zadanie domowe dla chętnych / plastyczne	—	„Narysuj siebie na scenie życia – jakie prawo jest dla Ciebie najważniejsze?”	kartki, kredki

Dodatkowe materiały:

- Karty z ikonami praw dziecka.
- Pudełko „Skarby dzieci”.
- Gotowe szablony liści do „Drzewka praw”.
- Symboliczny mikrofon z papieru.

Wersja dla nauczyciela

Etap lekcji	Cele szczegółowe	Metody	Formy pracy	Środki dydaktyczne	Czas
1. Zabawa „Prawo do ruchu!”	Uczeń reaguje na komunikaty dotyczące praw dziecka; zaczyna rozumieć ich znaczenie.	zabawa ruchowa, rozmowa kierowana	zbiorowa	brak	5 min
2. Konwencja praw dziecka	Uczeń zapoznaje się z prawami dziecka	wprowadzenie	zbiorowa	brak	3-5 min
3. Projekcja spotu	Uczeń wskazuje prawa dziecka przedstawione w filmie.	projekcja audiowizualna	zbiorowa	film, rzutnik	3 min

4. Rozmowa metodą „Mikrofon”	Uczeń wyraża swoje zdanie i refleksje po filmie.	dyskusja, metoda aktywnego słuchania	zbiorowa / indywidualna	mikrofon / rekwizyt	7 min
5. Zagadkowe pudełko „Skarby dzieci”	Uczeń rozpoznaje symbole związane z prawami dziecka.	metoda skojarzeń, pogadanka	zbiorowa	pudełko, rekwizyty	5 min
6. „Teatr praw dziecka”	Uczeń w grupie przedstawia wybrane prawo i związany z nim obowiązek.	drama, praca z kartami, metoda projektu mini	grupowa	karty z prawami, rekwizyty	15 min
7. „Drzewko praw i obowiązków”	Uczeń formułuje własne przykłady praw i obowiązków.	metoda plakatu, praca twórcza	zbiorowa	liście z papieru, klej	10 min
8. Zadanie plastyczne „Ja na scenie życia”	Uczeń wyraża siebie przez sztukę.	praca plastyczna	indywidualna	kartki, kredki	—

Efekty lekcji:

Po lekcji uczniowie:

- znają najważniejsze prawa dziecka,
- potrafią wskazać ich znaczenie w życiu codziennym,
- rozumieją, że każde dziecko, również z niepełnosprawnością, ma te same prawa,
- potrafią współpracować i wyrażać swoje emocje,
- potrafią łączyć prawo z obowiązkiem.

Załącznik nr 1 do scenariuszy zajęć**Czym jest Konwencja o prawach dziecka?**

To międzynarodowy dokument, który określa prawa wszystkich dzieci na świecie.

Została przyjęta przez **Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 roku**.

Polska była jednym z pierwszych państw, które ją podpisały (w 1991 r. weszła w życie w Polsce).

1. Dlaczego Konwencja jest ważna?

Bo po raz pierwszy w historii uznano, że **dziecko to pełnoprawny człowiek**, który ma nie tylko obowiązki, ale przede wszystkim **prawa** – i że dorośli (rodzice, szkoła, państwo) są zobowiązani ich przestrzegać.

2. Ile jest praw dziecka?

Konwencja zawiera **54 artykuły**, które mówią o różnych prawach dziecka – osobistych, socjalnych, kulturalnych i politycznych.

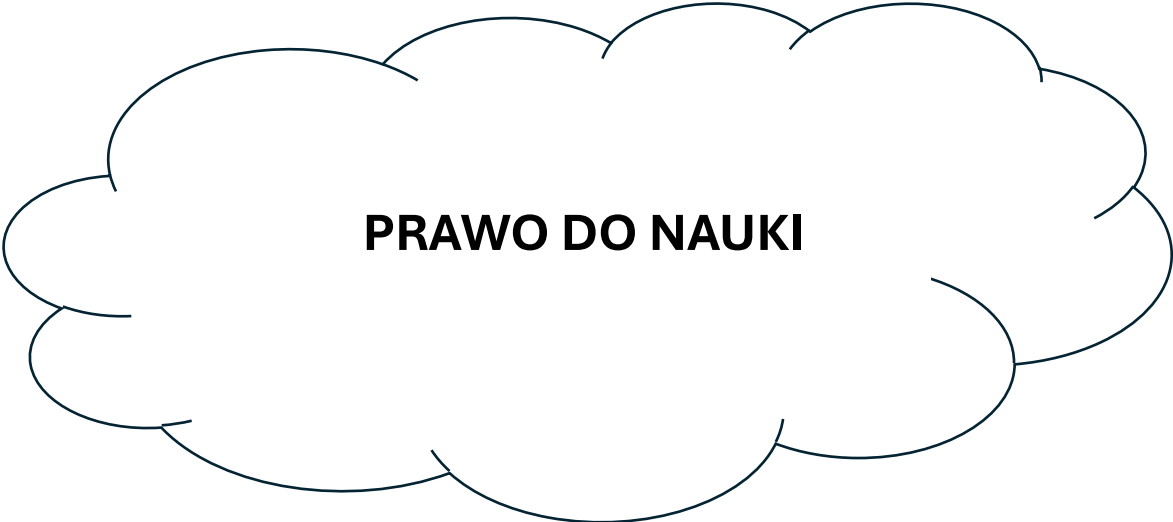
Nie mówi się o „liczbie praw” w sensie konkretnych punktów, tylko o grupach praw.

3. Najważniejsze grupy praw dziecka:

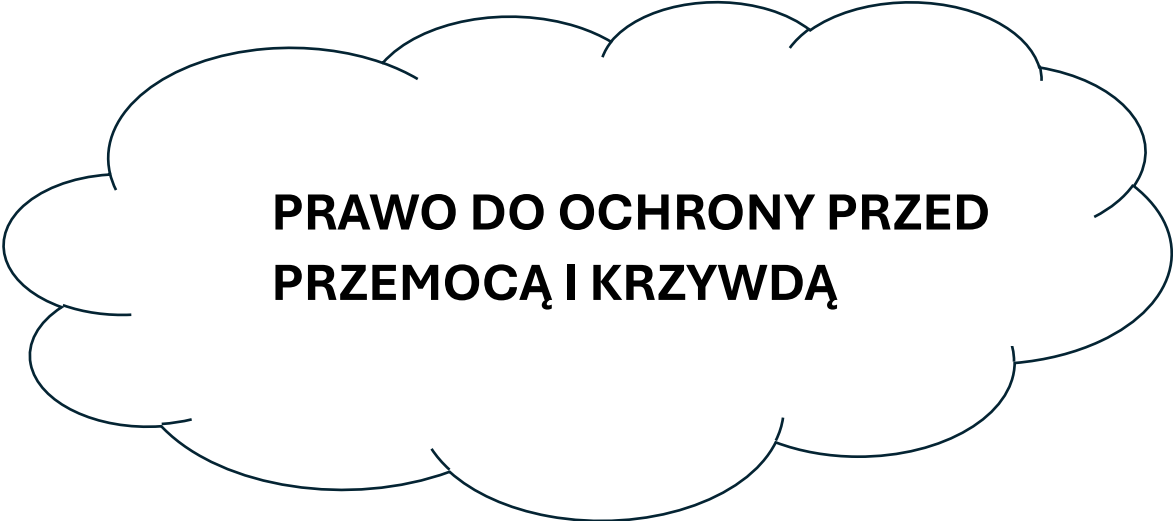
Możesz je łatwo zapamiętać i przekazać uczniom w prosty sposób:

- **Prawo do życia i rozwoju** – każde dziecko ma prawo do życia, zdrowia, nauki i wszechstronnego rozwoju.
- **Prawo do tożsamości** – prawo do imienia, nazwiska, obywatelstwa, znajomości rodziców.
- **Prawo do miłości i opieki** – dzieci mają prawo wychowywać się w atmosferze miłości i bezpieczeństwa.

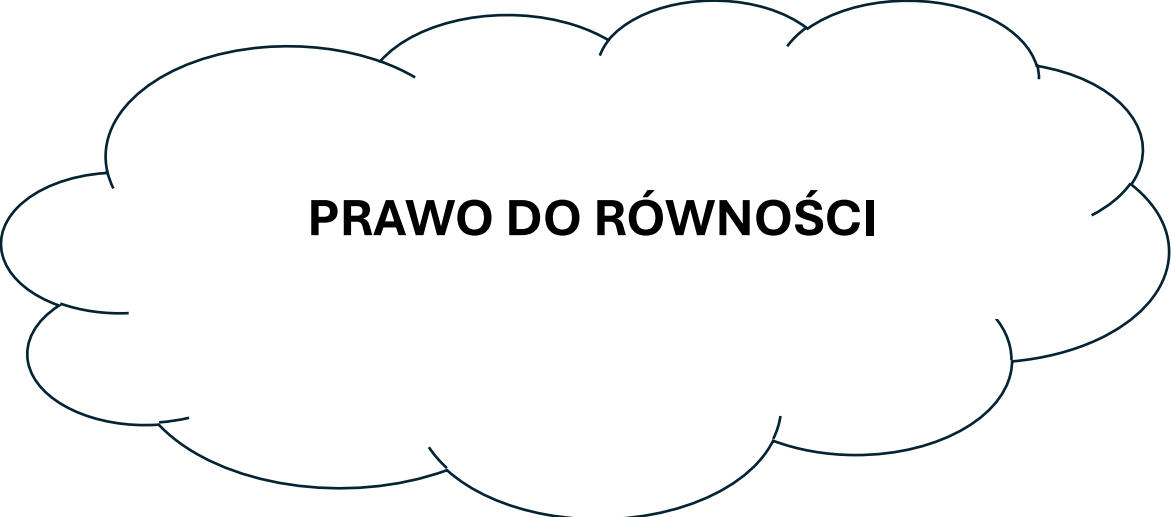
- **Prawo do nauki** – każde dziecko ma prawo chodzić do szkoły i rozwijać swoje talenty.
- **Prawo do wyrażania własnego zdania** – dziecko ma prawo być wysłuchane w sprawach, które go dotyczą.
- **Prawo do ochrony przed przemocą i krzywdą** – ochrona przed biciem, wykorzystywaniem, zaniedbaniem.
- **Prawo do równości** – każde dziecko ma takie same prawa, niezależnie od koloru skóry, pochodzenia, płci, języka czy religii.

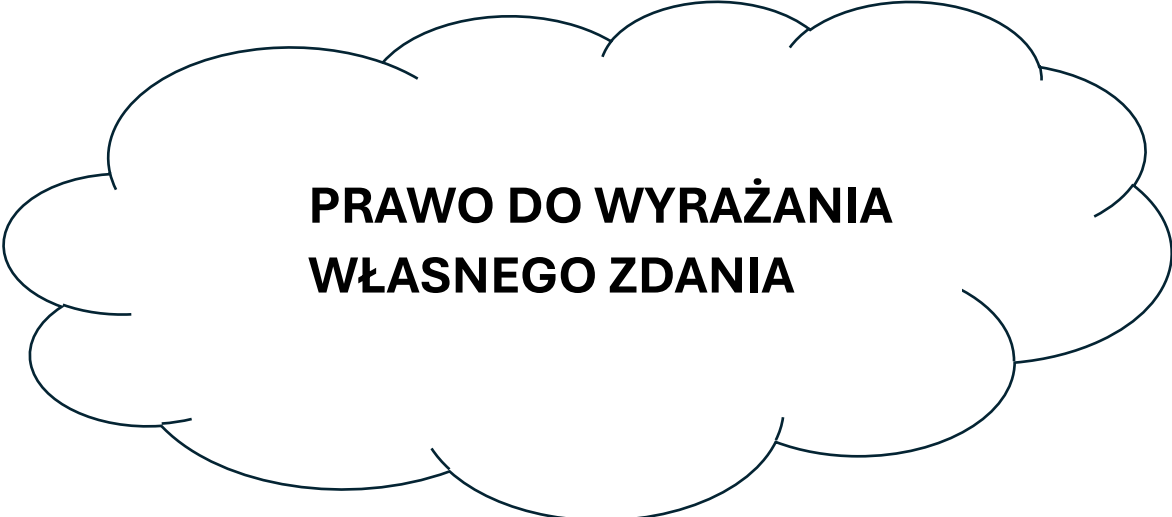
PRAWO DO NAUKI

**PRAWO DO OCHRONY PRZED
PRZEMOCĄ I KRZYWDĄ**

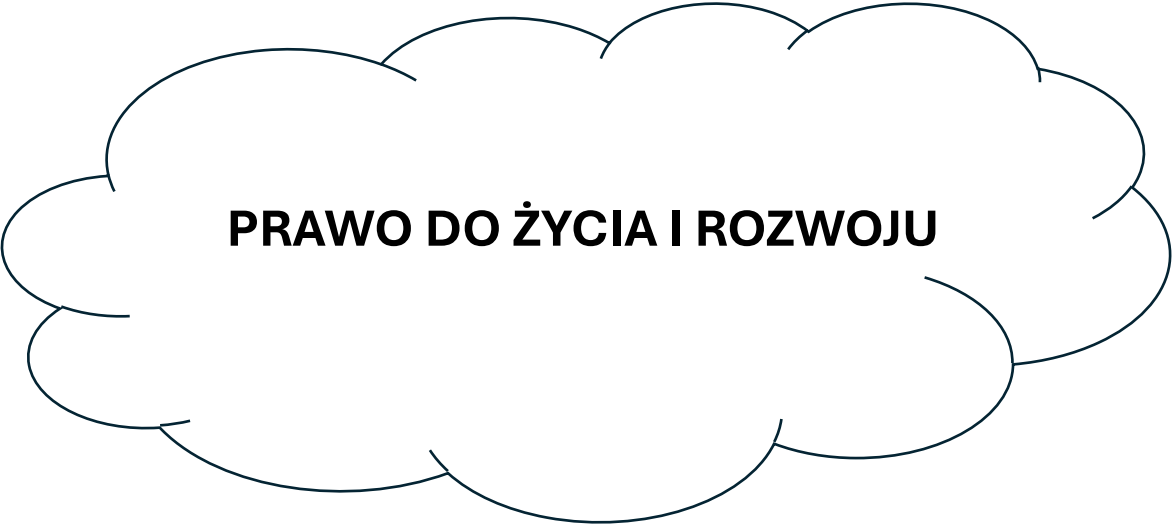
PRAWO DO RÓWNOŚCI

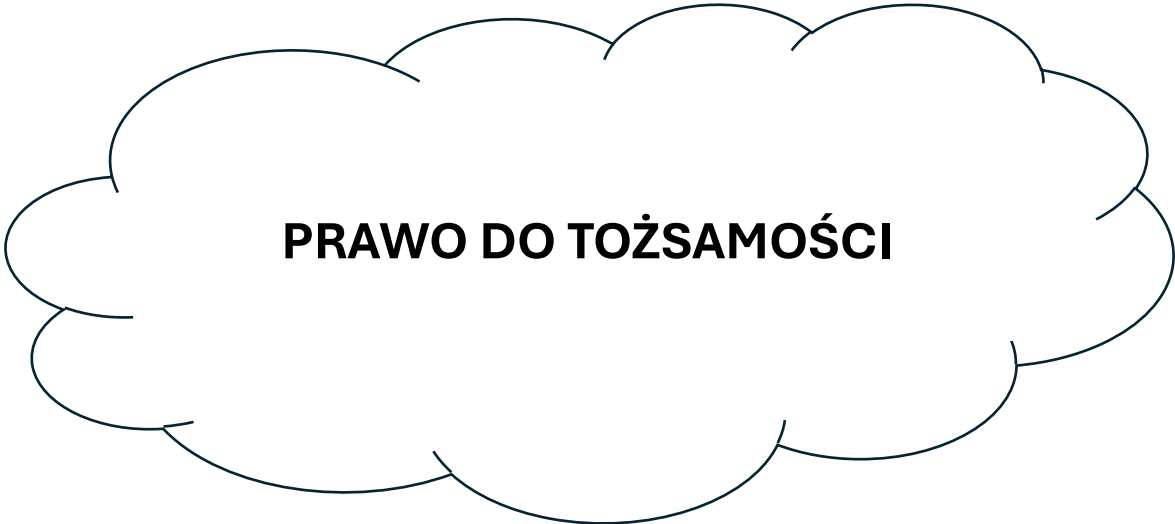
**PRAWO DO WYRAŻANIA
WŁASNEGO ZDANIA**

PRAWO DO MIŁOŚCI I OPIEKI

PRAWO DO ŻYCIA I ROZWOJU

PRAWO DO TOŻSAMOŚCI